

Roman vol taalkundige cadeautjes

door Peter Bruyn

„Ik wilde schrijven over een hypergevoelige jongen; een beetje een neuroot, die een soort Jezuscomplex krijgt", zegt Roni Klinkhamer over haar deze week verschenen roman 'Murphy Slaughter'. „En die uiteindelijk in een andere stad gaat wonen om zijn obsessie na te leven."

Maar er gebeurt nog veel meer in het lijvige, ruim zeshonderd pagina's tellende boek van Roni. Ooit, in de vroege jaren tachtig, was de Haarlemse actief als spraakmakend en alom aanwezig performancekunstenares. Tegenwoordig - inmiddels in haar 'swingin' sixties' - werkt ze meer in de luwte.

Beeldende kunst en performances heeft ze de afgelopen jaren even opzij gezet voor haar boek.

Het idee voor 'Murphy Slaughter' dateerde al van omstreeks 1995. Drie keer is ze er opnieuw aan begonnen. De eerste twee pogingen stokten. „In 2009 moest ik opeens denken aan iets wat ik ooit van Lou Reed gelezen had. Die zei zoiets als: Wanneer er een oude heks door je hoofd spookt moet je een bezem pakken en die heks er uit vegen. Toen ben ik heel gedisciplineerd gaan schrijven. Iedere dag twee uur. Daardoor kwam ik echt in de 'flow' en werd het heel leuk."

„Er kwamen andere verhaallijnen bij. Zo raakte ik geïnspireerd door een krantenbericht over een experiment in 1951 in het Zuid-Franse stadje Pont-Saint-Esprit, waar LSD in het drinkwater was gedaan en honderden mensen gek werden en een aantal zelfmoord pleegden. Daar zat de CIA achter."

Verwacht geen herkenbare sappige anekdotes uit het kunstenaarscafé Jeltjes of andere roddels uit het Haarlemse circuit. Wel heel veel spelen met woorden, door ze om te draaien of te ontleden, zoals Roni destijds in haar poëzie ook deed. Van het bekende 'vol/ledig' tot het wat flauwere overal 'kakte ze'. „Vroeger, toen ik nog een stuk naïever was, zag ik in de taal soms oplossingen voor problemen. Het waren een soort cadeautjes. Zo'n woord als 'loverution' heb ik

altijd prachtig gevonden. 'Revolution' betekent toch 'omkering', dus als je het eerste deel omkeert krijg je 'loverution'. Schitterend woord. Dat soort 'cadeautjes in de taal' heb ik heel bewust in het boek verwerkt."

Er zit ook nogal wat 'complotterigs' in het boek van Klinkhamer. Wat thrillerachtigs, dat uiteindelijk niet ontrafeld wordt. „Ik tip dingen aan. Maar uiteindelijk weet je niet of het alleen in Murphy's hoofd zit of werkelijk zo is gebeurd."

Het boek eindigt in een soort draaikolk van waanzin, zonder daadwerkelijk plot. Net als de toeschouwers bij haar performances in de jaren tachtig, blijft ook de lezer in verwarring achter. „Klopt", zegt ze. „Maar toch zie ik het als een cadeautje om de werkelijkheid te ontrafelen. Een cadeautje. Het nu. Dat zijn twee betekenissen van het woord 'present'." Weer die taal!

Bron: *Haarlems Dagblad*, 25 januari 2014